

Детективна справа № 1

Стінгазета "Детективна дошка"

1 Подивіться з учнями / студентами:

- серію "Фінансовий номер телефону" курсу #ШахрайГудбай.

У цій серії ви дізнаєтеся, що таке фінансовий номер телефону і як шахраї намагаються його викрасти. Ми розглянемо реальні схеми: підозрілі дзвінки від "операторів", фейкові SMS-коди та пастки в месенджерах. Ви отримаєте прості поради, як захистити SIM-картку, не втратити доступ до банківських рахунків.

Орієнтовна тривалість серії – 6 хв;

Серія "Фінансовий
номер телефону"

- серію "Соціальна інженерія та телефонне шахрайство" курсу #ШахрайГудбай.

У цій серії ви дізнаєтеся, як шахраї через дзвінки змушують навіть обізнаних людей розкривати дані чи переказувати гроші. У цьому відео ми розглянемо, як працює соціальна інженерія, як злочинці маніпулюють емоціями своїх жертв: від страху й довіри до співчуття й жадібності. Ви побачите реальні приклади дзвінків від "банку", дізнаєтеся про популярні схеми шахрайства та отримаєте поради, як не стати жертвою телефонних аферистів.

Орієнтовна тривалість серії – 8 хв.

Серія "Соціальна інженерія
та телефонне шахрайство"

2 Зробіть із учнями / студентами стінгазету у вигляді детективної дошки.

Стінгазета "Детективна дошка" – це творча командна робота у формі розслідування. Учні / студенти отримують кейс про шахрайство, аналізують його та оформляють результати як велику стінгазету, стилізовану у формі детективної дошки розслідувань.

Така дошка допомагає візуалізувати дії шахрая, помилки жертви, психологічні прийоми, які використовував зловмисник, та поради з платіжної безпеки. Наприкінці команди презентують свої стінгазети та пояснюють, як саме працювала шахрайська схема і як їй можна протидіяти.

Цільова аудиторія: учні середньої, старшої школи та студенти.

Формат роботи: у командах.

Місце: клас, бібліотека чи інший навчальний простір.

Матеріали: ватман, клей, ножиці, маркери, роздруковані картки та зображення.

Інструкція зі створення стінгазети "Детективна дошка"

1 Організація роботи

- Поділіть учнів на п'ять команд (за кількістю кейс-карток).
- Кожна команда отримує свою кейс-картку з описом випадку шахрайства.
  - Завдання команд: проаналізувати описану ситуацію і створити стінгазету стилізовану у формі детективної дошки.

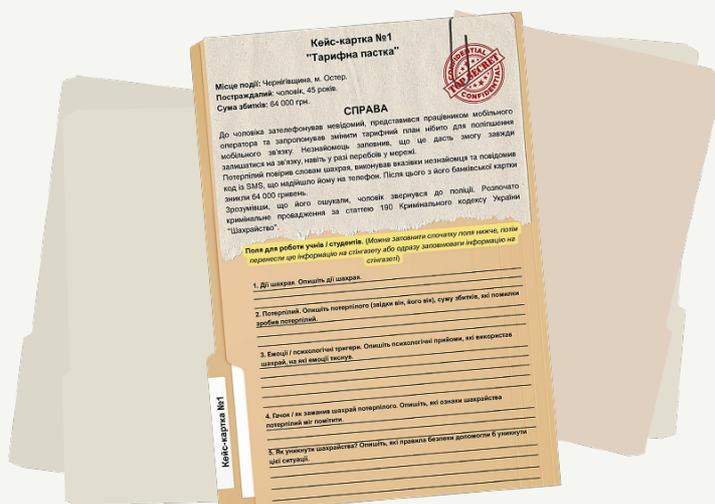
2 Робота з кейс-карткою (команди працюють як справжні детективи).

Педагог дає такі завдання командам:

- прочитати кейс-картку, де описаний реальний випадок шахрайства;
  - *заповнити поля на кейс-картці, проаналізувавши описаний випадок шахрайства (описати: дії шахрая, помилки потерпілих, психологічні прийоми, які використовував зловмисник, ознаки шахрайства, поради з платіжної безпеки тощо);
  - перенести інформацію на ватман у вигляді детективної дошки.
- Для створення стінгазети педагог видає учням / студентам картки та зображення в детективному стилі для заповнення стінгазети, а також схему розміщення матеріалів на стінгазеті.

*Інформацію можна відразу заповнювати на ватмані, не заповнюючи картку, як буде зручніше учням / студентам.

Кейс-картки, матеріали для стінгазети та відповіді для педагога

Схема розміщення матеріалів на стінгазеті "Детективна дошка"

1. Уверху – назва "Детективна дошка".
2. По центру – великий силует шахрая.
3. Зони навколо силуету зловмисника.

Зона для карток "Дії шахрая" – ліворуч. Описати дії злочинця.

- Зображення з підписом "Дії шахрая".
- Місце для трьох-чотирьох карток / листочків для заповнення.
- Декоративні елементи.

Зона для карток "Потерпілий" – праворуч. Опишіть потерпілого: звідки він, його вік, які помилки він зробив та суму завданих збитків.

- Зображення з підписом "Потерпілий".
- Портрет потерпілого.
- Місце для трьох-чотирьох карток / листочків для заповнення.
- Декоративні елементи.

Зона "Емоції / психологічні тригери" – вгорі. Описати, які психологічні прийоми використав шахрай та які емоції він викликав у потерпілого .

- Зображення з підписом "Емоції / психологічні тригери".
- Місце для трьох-чотирьох карток / листочків для заповнення.
- Декоративні елементи.

Зона "Гачок / як шахрай заманює" – знизу зліва. Описати, які ознаки шахрайства потерпілий міг помітити.

- Зображення з підписом "Гачок / як шахрай заманює".
- Місце для трьох-чотирьох карток / листочків для заповнення.
- Декоративні елементи.

Зона "Як уникнути шахрайства?" – знизу справа. Описати, які правила платіжної безпеки допомогли б уникнути цієї ситуації.

- Зображення з підписом "Як уникнути шахрайства?"
- Місце для трьох-шести карток / листочків для заповнення.
- Декоративні елементи.

Інші поради для створення стінгазети

- Стінгазету можна прикрасити іншими декоративними елементами (зображенням детектива тощо).
- Можна використовувати різні кольори для позначень (наприклад дії та гачок шахрая – червоний колір, помилки потерпілого – синій, поради щодо безпеки – зелений).

3. Презентація результатів

- Кожна команда виходить і презентує свою стінгазету.
- Важливо, щоб учні / студенти пояснили:
  - як діяв шахрай?
  - що потерпілий зробив неправильно?
  - які психологічні прийоми використав злочинець?
  - як можна було уникнути шахрайства?
- Інші команди можуть ставити запитання чи додавати ідеї.

4. Підбиття підсумків

- Педагог підсумовує, які спільні риси мали всі випадки шахрайства.
- Разом із учнями / студентами формулює "Золоті правила безпеки" (узагальнений список порад, які врятовують від подібних ситуацій).

